

Nye læreplaner i skolen i 2020

Ida Large, Udir

Hvorfor fornyer vi fagene?

1. Det elevene lærer skal være relevant.

Samfunnet endrer seg med ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer. Vi trenger barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative.

2. Elevene skal få mer tid til dybdelæring.

Læreplanene har vært for omfattende. For å legge gode rammer for dybdelæring, kan vi ikke bare fylle på med nytt innhold. Vi må gjøre tydelige prioriteringer.

3. Det skal bli bedre sammenheng i og mellom fagene og innholdet i læreplanverket skal henge godt sammen.

Formålet

«Formålet med å fornye Kunnskapsløftet er å gjøre barn og unge bedre i stand til å møte og finne løsninger på dagens og fremtidens utfordringer. Elever og lærlinger skal utvikle relevant kompetanse og gode verdier og holdninger som har betydning for den enkelte, i et samfunn preget av større kompleksitet, stort mangfold og rask endring.»

Hovedprinsippene i Kunnskapsløftet blir videreført

- Fortsatt **kompetansemål**, men fornyet kompetansebegrep
- Samme **grunnleggende ferdigheter**, men de skal videreutvikles
- Prinsipper om **tilpasset opplæring** og **elevmedvirkning** er fortsatt viktige
- **Arbeidsmåter** og **organisering av opplæringen** bestemmes fortsatt lokalt

Arbeidet er delt inn i tre faser

Fase 1: 2017-18

- Utvikler kjerneelementer i fag – det viktigste elevene skal lære
- Kjerneelementene er et forarbeid og setter rammer for læreplanene

Fase 2: 2018-19

- Utvikler læreplaner
- Utvikler en ny digital visning av læreplanene
- Lager veilednings- og støtteressurser
- Skolene får mulighet til å forberede seg og bli kjent med overordnet del

Fase 3: 2019-20

- Læreplanene fastsettes
- Skolene får mulighet til å forberede seg og bli kjent med nye læreplaner
- Nye læreplaner innføres trinnvis fra høsten 2020

Status – hvor er vi nå?

- Oppsummert innspill på tidlige læreplanskisser
- Læreplangruppene leverer utkast slutten av jan 2019
- Høring – mars til mai/juni 2019
- Læreplanene sendes KD 15. september 2019
- Læreplanene fastsettes og publiseres i november 2019

-
- Støtteressurser til overordnet del – det kommer mer!
 - Vi lager en digital læreplanvisning
 - Vi utvikler støtteressurser til fag som integreres i læreplanvisningen
 - Vi utvikler skolebasert kompetansepakke

Utdanningsløpet | Læring og trivsel | Eksamen og prøver | Kvalitet og kompetanse | Tall og forskning | Regelverk og tilsyn

Du er her: Forside - Læring og trivsel - Læreplanverket

Læreplanverket

Læreplanverket består av overordnet del, fag- og timefordelingen, og læreplaner for fag. Dette er forskrifter til opplæringsloven og skal styre innholdet i opplæringen.

Overordnet del | Fag- og timefordeling | Læreplaner for fag

Nye læreplaner - når blir de innført? | Læreplanverket - samisk | Læreplanverket - hørselshemmede

Ressurser

Søk i læreplanverket og støtteressurser **SØK**

Kompetansepakker | Støtteressurser | Roller og ansvarsområder

Hva er?

Kompetansebegrepet	Dybdelæring	Vurderingspraksis
Kjerneelementer	Tverrfaglige tema	Grunnleggende ferdigheter

Fag og utdanningsprogram

- + Grunnskolen
- + Videregående opplæring

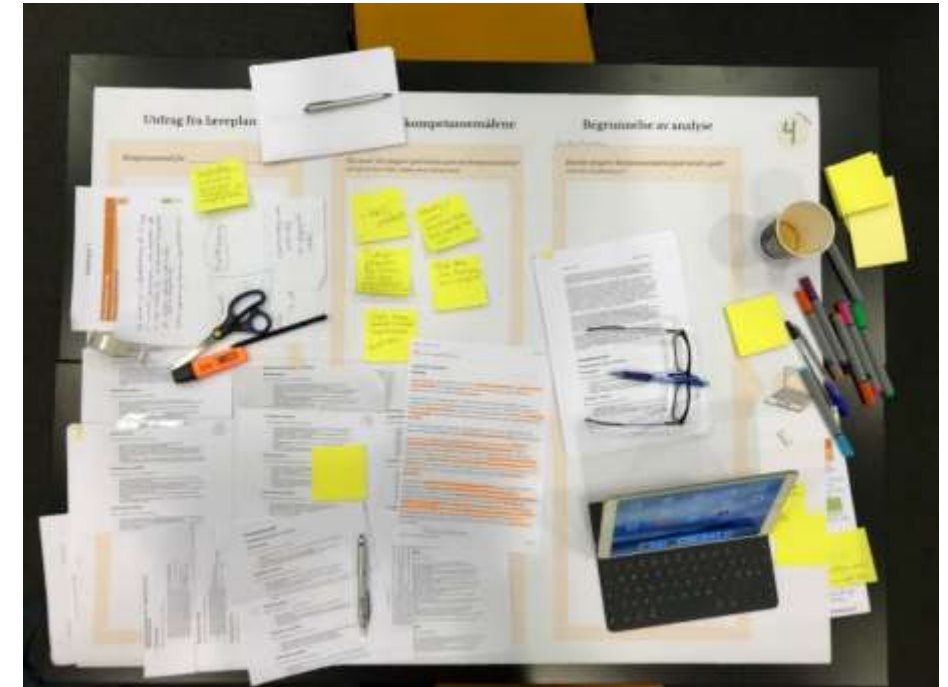
Skissene er ikke ferdigstilt med tanke på innhold og grafisk design, deriblant mikrotekster, tekstblokker, farger, ikoner, fonter, bildebruk og lignende. Det kan også komme justeringer på funksjonalitet.

Skissene er for visning på pc eller mac, og er ikke interaktive. Bruk piltastene høyre og venstre for å bla i skissene.

Det er ikke rom for å kommentere i denne visningen, men vi kommer til å involvere brukere igjen ved flere punkter underveis.

Åpenhet og brukerinvolvering – viktige prinsipper i arbeidet

- Vi lager læreplanene sammen med lærere, pedagoger og andre fagfolk
- Vi deler tidlige læreplanskisser i høringssystemet vårt
- Vi lager ny digital visning av læreplanene sammen med brukerne
- Vi oppsummerer innspill og deler
- Vi brukertester språket i læreplanutkastene

Vi fikk ca. 7000 innspill – noen dilemmaer

- Omfang – gode rammer for dybdelæring
- kompetansebaserte læreplaner, men mer konkret innhold?
- Styring versus handlingsrom

F.eks.

- kompetansebaserte læreplaner
- kompetansemål – hvor konkret innhold? - for å gi gode rammer for dybdelæring, tilpasset opplæring, læreres profesjonelle skjønn
- En del ønsker handlingsrom og gode rammer for dybdelæring, samtidig som de ønsker enda mer konkrete læreplaner.

Høye ambisjoner for læreplanene

- Kompetansebaserte læreplaner – et bredt kompetansebegrep
- Tydeligere prioriteringer – dybdelæring
- Mer fordypning, forståelse, kritisk tenkning og relevans
- Verdiløft gjennom overordnet del
- Verdigrunnlag, grunnleggende ferdigheter og tre tverrfaglige tema integreres i læreplanene – faglig relevans
- Bedre progresjon og sammenheng i fag og mellom fag
- Læringsstrategier, teknologi, kreativitet, innovasjon- og entreprenørskaps-kompetanse skal vektlegges

Hva er kjerneelementer i skolefag?

- Det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget
- Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i faget
- Skal gi retning for prioriteringer i fagene og grunnlag for kompetansemål
- Vi må prioritere for å legge til rette for dybdelæring
- Er nå fastsatt og skal inngå i læreplanene

Eksempler på kjerneelementer i fagene

Kjerneelementer i kunst og håndverk og duodji

- Håndverksferdigheter
- Kunst- og designprosesser
- Visuell kommunikasjon
- Kulturforståelse

Forklaring/den overordnede prioriterte retningen og innholdet for faget:

- **Håndverksferdigheter** innebærer at elevene skal utvikle håndlag, praktiske ferdigheter og utholdenhet ved å bruke ulike redskaper og materialer. Elevene skal utvikle forståelse for materialers egenskaper,

Kjerneelementer i naturfag og naturfag samisk

- Naturvitenskaplige praksiser og tenkemåter
- Teknologi
- Energi og materie
- Jorda og livet på jorda
- Kropp og helse

Forklaring/den overordnede prioriterte retningen og innholdet for faget:

- **Teknologi** - Gjennom praktisk problemløsning skal elevene modellere, konstruere, forstå, bruke og utforske teknologi knyttet til hverdagsituasjoner og innovasjon. Elevenes arbeid med teknologi

Kjerneelementer i yrkesfagene

- Beskriver sluttkompetansen for lærefagene
- Skal gi retning for prioriteringer i fagene og grunnlag for kompetansemål på Vg1, vg2 og Vg3

Tre tverrfaglige tema – men ikke egne fag

Vi skal prioritere tre tverrfaglige tema i fag der de er relevante:

- demokrati og medborgerskap
- bærekraftig utvikling
- folkehelse og livsmestring

Tverrfaglige tema

«Skolen skal legge til rette for læring innenfor de tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling»

- **Aktuelle samfunnsutfordringer** som krever engasjement fra enkeltmennesker og fellesskapet i lokalsamfunnet, nasjonalt og globalt
- Elevene skal arbeide med temaene gjennom problemstillinger fra ulike fag – elevene skal **oppnå forståelse og å se sammenhenger på tvers av fag**
- Utfordringer og dilemmaer. **Finne løsninger** –(aktiv elev)
- Lære om **sammenhenger mellom handlinger og konsekvenser**
- Målene for hva elevene skal lære skal uttrykkes i kompetansemål der det er faglig relevant

Teknologi og digitale ferdigheter

Rammeverk for grunnleggende ferdigheter er fornyet når det gjelder digitale ferdigheter – utgangspunkt for alle læreplanene

Samfunnsfag får et særskilt ansvar for innlæring av digitale ferdigheter, spesielt med tanke på kildevurdering, kildekritikk

Digital utvikling: Foreløpig - læreplanene er under arbeid

Teknologi skal integreres i fagene, ikke eget fag

F.eks.

- Programmering – blant annet i matematikk, naturfag, kunst og håndverk og musikk
- Språk og teknologi i fremmedspråk og engelsk
- Kildevurdering og digital dømmekraft som sentrale elementer i samfunnsfagets kjerneelementer
- Naturfag har teknologi som et kjerneelement

Ny læreplanstruktur

Med utgangspunkt i det vi vet om hvordan læreplanene brukes. Vi har også fått innspill fra mange lærere, instruktører, skoleledere, skoleeiere og universitets- og høyskolemiljøer.

1. Om faget

- Fagets relevans for eleven/lærlingen, samfunnet og arbeidslivet
- Kjerneelementer i faget
- Fagspesifikk tekst om verdier og prinsipper i overordnet del
- Tverrfaglige tema i faget
- Grunnleggende ferdigheter i faget

2. Kompetansemål

3. Vurdering

- Fagspesifikk omtale av vurdering
- Bestemmelser om sluttvurdering

Ny overordnet del av læreplanverket er fastsatt

- Felles verdidokument for norsk og samisk opplæring
- Skal erstatte gjeldende Generell del og Prinsipper for opplæringen

Skal sikre et verdiløft ved at verdiene og prinsippene skal prege skolens praksis

Skal ligge til grunn for utviklingen av læreplaner for fag

Skal gi føringer for læring, utvikling og danning

The screenshot shows the top navigation bar of Regjeringa.no with the Norwegian coat of arms and the text 'Regjeringa.no'. Below the navigation bar are dropdown menus for 'Tema', 'Dokument', 'Aktuelt', 'Departement', and 'Regjering'. The main content area features a breadcrumb trail: 'Du er her: Forsida • Aktuelt • Skolens nye "grundlov" er fastsett'. The headline reads 'Skolens nye "grundlov" er fastsett'. Below the headline, it says 'Pressemelding | Dato: 01.09.2017 | Nr: 125-17'. The article text begins with: 'Regjeringa har i dag fastsett ein ny overordna del av læreplanane i skolen. – Lærarar, rektorar og mange andre har gitt viktige innspel i arbeidet med å lage ein overordna del som beskriv dei verdiane vi skal ha i skolen i framtida, seier kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.'

Kompetanse – ny definisjon i overordnet del

Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.

Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.

Læreplanene skal gi gode rammer for dybdelæring.

Dybdelæring er å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder.

Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Verdigrunnlaget skal prege dybdelæringen

Overordnet del beskriver hvilke verdier og prinsipper som grunnopplæringen skal bygge på.

Opplæringens verdigrunnlag skal prege dybdelæringsprosesser, slik at vi utvikler gode holdninger og dømmekraft og evnen til refleksjon og kritisk tenkning, og til å foreta etiske vurderinger.

Hvorfor er det så viktig å avklare og forstå dybdelæring?

- For å forstå bredden i begrepet
- For å unngå misforståelser
- For at praksis ikke skal kortslutte dybdelæring

Fagfornyelsen og vurderingspraksis

Hva vet vi om arbeid med kompetanse?

Mange jobber godt med kompetanse og vurdering, men

.... forskere har også sett at kombinasjonen av avgrensede læringsmål for deler av opplæringen, kombinert med hyppig testing, kan lede til negativ fragmentering av læringsarbeidet (overflatelæring)

Har vi vært for opptatt av «å bryte ned « i stedet for **å utvikle kompetanse?**

- Lærer elevene det de skal da?
- Hva med dybdelæringen?
- Hva med elever med IOP?

Grunnlaget for alt vi gjør

Vi har et bredt
kunnskapsgrunnlag
om når elever lærer
best

Støtte til innføring

- Læreplanene for grunnskolen og de gjennomgående fagene i videregående blir fastsatt i november 2019, slik at skolene får tid til å forberede seg
- Ny digital læreplanvisning med nye funksjoner
- Integreerte støtteressurser i visningen
- Kompetansepakke for skolebaserte løp

Støtteressurser til overordnet del på www.udir.no/overordnetdel

Korte filmer med refleksjonsspørsmål og forslag til opplegg for skolene

1. Introduksjon til Overordnet del
2. Om kompetansebegrepet
3. Om dybdelæring
4. Om sammenhengen mellom dybdelæring og det nye kompetansebegrepet

Vinter/vår 2019:

5. Profesjonsfellesskap og skoleutvikling
6. Sosial læring og inkluderende læringsmiljø

www.udir.no/overordnetdel

Overordnet del av læreplanverket

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 22.10.2018

 Last ned Skriv ut

Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen er en del av læreplanverket. Den er fastsatt av regjeringen, men den har ikke trådd i kraft ennå. I dag er det Generell del som gjelder. Tidspunktet for når ny overordnet del skal tre i kraft, vil henge sammen med fornyelsen av læreplanene.

Innhold

Om overordnet del

Formålet med opplæringen

1. Opplæringens verdigrunnlag

- 1.1 Menneskeverdet
- 1.2 Identitet og kulturelt mangfold
- 1.3 Kritisk tenkning og etisk bevissthet
- 1.4 Skaperglede, engasjement og utforskertrang
- 1.5 Respekt for naturen og miljøbevissthet
- 1.6 Demokrati og medvirkning

2. Prinsipper for læring, utvikling og dannelse

2.1 Sosial læring og utvikling

Støttmateriell

Vi har laget støttmateriell for skolene til å jobbe med innføring av ny overordnet del for læreplanverket:

Filmer og refleksjonsspørsmål:

- Hva er overordnet del - og hvorfor er den så viktig?
- Kompetansebegrepet
- Dybdelæring
- Sammenhengen mellom kompetansebegrepet og dybdelæring

Gruppeopplegg:

- 2 timers gruppeopplegg om overordnet del

Her finner du alt støttmateriell samlet.

Ny læreplanvisning – en skisse

Du er her: Forside - Læring og trivsel - Læreplanverket

Læreplanverket

Læreplanverket består av overordnet del, fag- og timefordelingen, og læreplaner for fag. Dette er forskrifter til opplæringsloven og skal styre innholdet i opplæringen.

 Overordnet del	 Fag- og timefordeling	 Læreplaner for fag
 Nye læreplaner - når blir de innført?	 Læreplanverket - samisk	 Læreplanverket - hørselshemmede

Skissene er ikke ferdigstilt med tanke på innhold og grafisk design, deriblant mikrotekster, tekstblokker, farger, ikoner, fonter, bildebruk og lignende. Det kan også komme justeringer på funksjonalitet.

Skissene er for visning på pc eller mac, og er ikke interaktive. Bruk piltastene høyre og venstre for å bla i skissene.

Det er ikke rom for å kommentere i denne visningen, men vi kommer til å involvere brukere igjen ved flere punkter underveis.

Ressurser

Søk i læreplanverket og støtteressurser **SØK**

 Kompetansepakker	 Støtteressurser	 Roller og ansvarsområder
--	---	--

Hva er?

Kompetansebegrepet	Dybdelæring	Vurderingspraksis
Kjerneelementer	Tverrfaglige tema	Grunnleggende ferdigheter

Fag og utdanningsprogram

- Grunnskolen
- Videregående opplæring

Eksempel på hvordan det kan se ut i en læreplan for fag

Du er her: Forside - Læring og trivsel - Læreplanverket

<< Overordnet del

Læreplan i matematikk
fellesfag

Om faget

Kompetansemål

2. årstrinn

4. årstrinn

7. årstrinn

10. årstrinn

Vg1 1T studieforbredende

Vg1 1P studieforbredende

Vg1 1T-Y yrkesfag

Vg1 1P-Y yrkesfag

Vurdering

Fagkoder

Timetall

Gyldighet og innføring

Kompetansemål etter 4. årstrinn i matematikk fellesfag

Læreplankode: MAT1-05

Innføring starter 01.08.2020 [Gyldighet og innføring](#)

Språk og målform Del

Eleven viser kompetanse i matematikk gjennom å utforske mønster, bruke matematiske begreper og argumentere matematisk. Eleven kan anvende og kommunisere regnestrategier i ulike situasjoner, og representere tall og mengder på varierte måter. Eleven kan bruke sin matematiske kompetanse i problemløsning og dagligliv, og reflektere over egne fremgangsmåter.

Vurdering i matematikk fellesfag

Målet for opplæringen er at eleven etter 4. årstrinn skal kunne:

- det som blir teksten for det aktuelle kompetansemålet

 beskrive

MAT1 trinn: 4. nr: 01

Støtte til kompetansemålet

Grunnleggende ferdigheter:

Lese Muntlig

Progresjon:

MAT1 trinn: 2. nr: 05 → MAT1 trinn: 4. nr: 01 → MAT1 trinn: 7. nr: 09

Støtte til læreplanen

Skjul Vis Innstillinger

Hvilken støtte?

Sammenhenger i læreplanverket

- Kjerneelementer
- Tverrfaglige tema
- Grunnleggende ferdigheter
- Progresjon

- Lignende kompetansemål i matematikk
- Lignende kompetansemål i andre fag

Tilleggsinformasjon

- Kommentar til kompetansemål
- Forklaring av verb

Ressurser

- Ressurser for matematikk
- Ressurser for alle fag
- Vurderingsressurser

Kompetansepakke – støtte til et skolebasert utviklingsløp i bruk av læreplanverket

- Moduler som til sammen utgjør et skolebasert utviklingsløp med pålogging
- Støtte både til skoleleder og lærere
- Primærmålgruppe er hele skoler, inkludert videregående skoler med yrkesfag
- Skoleeiere og lokalt UH i desentralisert ordning skal kunne skreddersy opplegg

Koblingen mellom kompetansepakken og desentralisert ordning

- Ambisjonen er felles eierskap i UH-miljøene til innholdet
- Kompetansepakken publiseres på en institusjonsnøytral plattform
- Lokalt UH skal kunne supplere med veiledning og skreddersy opplegg for skolene i samarbeid med skoleeier
- Innholdet skal støtte skolene i å tolke, forstå og bruke læreplanverket
- .. Og bidra til utviklingen av et felles læreplanspråk

Spørsmål til egen praksis

- Hvordan kan dere allerede nå forberede skolene på å ta nytt læreplanverk i bruk?
- Hvordan kan dere eventuelt bruke den støtten som er publisert på udir.no i dette arbeidet?
- Hvordan kan eventuelt den skolebaserte kompetansepakken passe inn i de langsiktige utviklingsplanene deres?

Det handler blant annet om at det er...

... en rød tråd

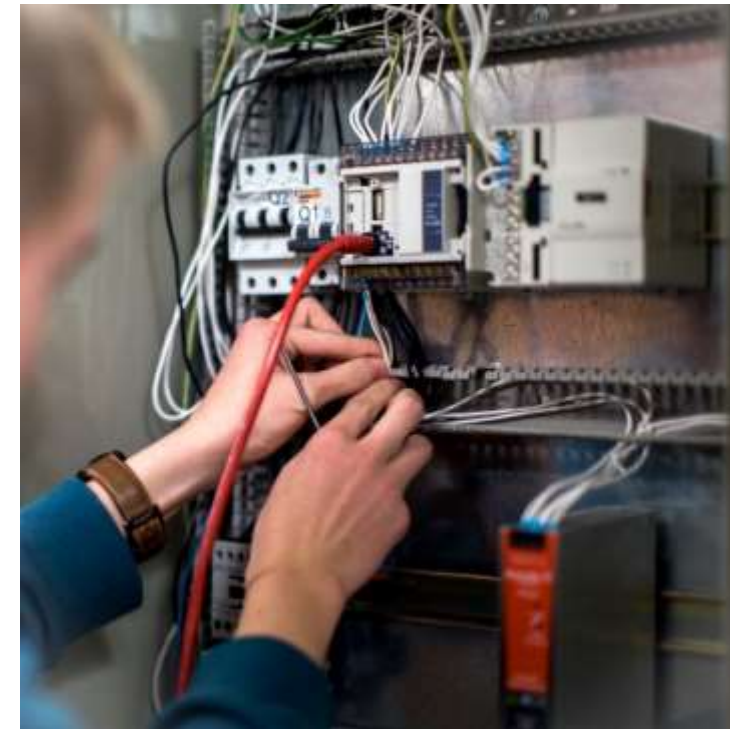
fra formålsparagrafen og læreplanverket

til lokale planer for opplæring og vurdering

til valg av læremidler, innhold, aktiviteter

og organisering

til det som skjer i selve opplæringen?

... og bygger det opp under det store samfunnsoppdraget?

Eleven skal kunne...

...for å kunne mestre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet.

(Utdrag fra Formålsparagrafen)

Hold deg oppdatert

Utdanningsdirektoratet

www.udir.no/fagfornyelsen
www.udir.no/overordnetdel